

Wat is de Wat

(L-XL) *

hetpaleis/Simon De Vos

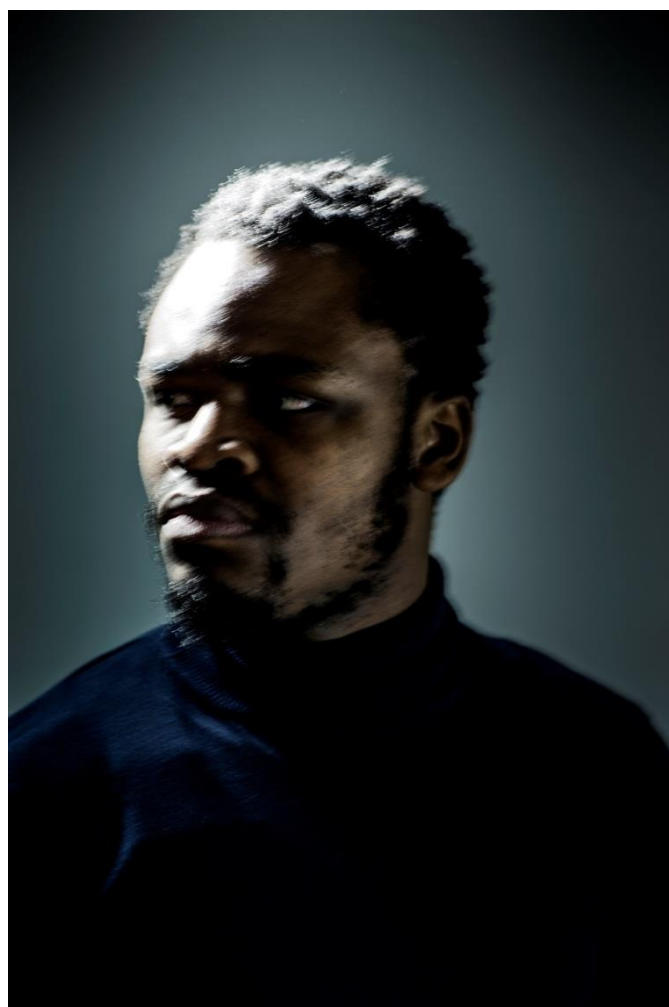
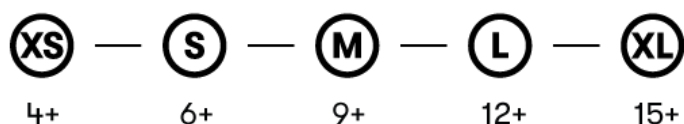

Foto: Diego Franssens

*

Inhoudsopgave

Medewerkers	4
Wat?	5
Interview met Simon De Vos en Gorges Ocloo	6
Wie is wie?	8
Speellijst	11
Praktisch	12
Persaanvragen	12
Online platform	12

Wat is de Wat is het spannende verhaal van Valentino Achak Deng, een jonge Soedanees die van de ene op de andere dag zijn thuisland moet ontvluchten. Een burgeroorlog breekt aan en Valentino begint samen met honderden andere 'lost boys' aan een eindeloze tocht van 1500 km, op zoek naar een veilig onderkomen. De weg is bezaaid met landmijnen, hongerige leeuwen, vijandige milities en de jongen wordt van de ene in de andere onwerkelijke situatie gekatapulteerd.

Dave Eggers schreef met *What is the What* de ontroerende biografie van Valentino neer. Simon De Vos zet dit literaire meesterwerk op de planken. Gorges Ocloo speelt. Mauro Pawlowski maakt live muziek. Na zijn Shakespeare-adaptaties voor hetpaleis, kiest De Vos opnieuw voor grote emoties, maatschappelijke betrokkenheid en een kritische blik op de actualiteit.

In de grote zaal van hetpaleis van 13 t.e.m. 29.03.2019

www.hetpaleis.be

foto: Kurt Van der Elst

Medewerkers

Naar een boek van: Dave Eggers

Bewerking en regie: Simon De Vos

Bewerking en dramaturgie: Tom Rummens

Spel: Gorges Ocloo

Vormgeving: Stef Stessel

Muziek: Mauro Pawlowski

Kostuums: Joëlle Meerbergen

Geluidsontwerp: Diederik De Cock

Lichtontwerp: Sander Salden

Regie-assistentie: Lucas van Dam

Productie en technische realisatie: hetpaleis

Met dank aan/ Pascal Poisonnier

Gebaseerd op het boek: WHAT IS THE WHAT van Dave Eggers, © Dave Eggers 2006

Deze voorstelling werd gerealiseerd met steun verkregen via Tax Shelter van de Belgische Federale Overheid, Tax Shelter fondsenwerving: Casa Kafka Pictures Tax Shelter Empowered by Belfius/Isabelle Molhant.

Wat?

in 2006 verscheen *What is the What* van Dave Eggers. De ‘gefictionaliseerde autobiografie’ van Valentino Achak Deng werd een wereldwijde bestseller. Het boek vertelt het onwaarschijnlijke levensverhaal van een jongen die geboren werd in Marial Bai, een afgelegen dorp in Zuid Soedan, als telg van de Dinkastam.

Als kind moest Valentino op de vlucht slaan voor de burgeroorlog die woedde van 1983 tot 2005 – al kan je discussiëren over de vraag of die oorlog ooit werkelijk opgelost raakte. Het was een uitermate ingewikkeld conflict waarin politieke, economische, religieuze, sektarische, etnische en taalkundige tegenstellingen meespeelden: “(...) een samenspel van allerlei grotere en kleinere conflicten; een gewelddadig ecosysteem dat in staat is eindeloos veel redenen te genereren om voor te vechten, zonder dat er een moment komt waarop de andere redenen ooit vergeten kunnen worden.” (Deborah Scroggins, *Emma’s oorlog. Liefde, verraad en dood in Soedan*, 2003).

Valentino werd een van de duizenden zogenaamde ‘lost boys’. Zonder ouders of familie kwam hij terecht bij 20.000 leeftijdsgenoten, vluchtend voor het regeringsleger maar evengoed voor de rebellen, met hun onstilbare honger voor kindsoldaten en kanonnenvoer. 1500 kilometer legden ze af, blootsvoets. Het werd een razend gevaarlijke tocht. Valentino bracht het grootste stuk van zijn jeugd door in vluchtelingenkampen in Kenia en Ethiopië, en belandde als jongeman uiteindelijk in de Verenigde Staten.

What is the What vertelt het verhaal van Valentino, maar zet tegelijk ook veel van onze stereotiepe ideeën over het bestaan als vluchteling op losse schroeven. Nee, een vluchtelingenkamp is vaak niet zo tijdelijk. Vaak is het een plek waar mensen een groot stuk van hun leven doorbrengen. Nee, in een vluchtelingenkamp is niet iedereen gelijk. Ook daar bestaan klassenverschillen, economische systemen, ongelijkheid. En nee, het westen is geen land van melk en honing. Vaak begint de zoektocht naar een waardig bestaan daar gewoon opnieuw. Uiteindelijk gaat het boek daarover, en ook in de voorstelling hebben we gezocht naar de essentie van deze zoektocht. Wat maakt een mens tot mens? Wat is menselijkheid als alles wat we waardig zouden noemen, afgenomen wordt? Het is een universele vraag.

Vandaag is Valentino Achak Deng een beroemde vredesambassadeur. Hij richtte de Valentino Achak Deng Foundation op, waarmee hij scholen bouwt in zijn geboorteregio. Een deel van de opbrengsten van het boek, en ook van de voorstelling, gaat naar deze stichting. Valentino trekt ook de wereld rond met zijn verhaal. Eind februari was hij een week lang te gast in **hetpaleis**, voor een reeks lezingen op Antwerpse scholen en in **hetpaleis** zelf. Hij verraste iedereen met zijn ongebreidelde optimisme. “Als je de oorlog wil stoppen, moet je de vrede voorbereiden,” luidt zijn levensmotto.

Interview met Simon De Vos en Gorges Ocloo

December 2018

Een theaterversie van Dave Eggers cultroman *Wat is de Wat*, is dat überhaupt mogelijk? “Zeker wel,” aldus regisseur Simon De Vos die voor de rol van hoofdpersonage Valentino Achak Deng slechts één man in gedachten had, acteur Gorges Ocloo. Een gesprek.

Waarom wilden jullie graag *Wat is de Wat* bewerken voor theater?

Simon: “Ik wil vooral vertellen hoe moeilijk het is voor mensen die uit een ander continent komen om te functioneren in onze westerse samenleving. Wij beseffen veel te weinig hoe complex de situatie is waarin zulke mensen terecht komen.”

Gorges: “Ik heb het boek verschillende keren gelezen en begrijp perfect wat Simon wil zeggen. Valentino Achak beschrijft dat onbegrip zeer pakkend.”

Simon: “De psychologische impact van je land verlaten en in een totaal andere context terechtkomen, is immens. En daar hoor of lees je eigenlijk weinig over. Als we het publiek enigszins een idee van de complexiteit van die situatie kunnen meegeven, is ons doel bereikt.”

Gorges: “Mensen die uit oorlogsgebied komen, hebben psychologische bijstand nodig. Fysiek zijn ze hier maar mentaal zijn ze nog daar. Ik denk dat het jaren kost om je psyche tot rust te brengen. Het idee dat je naar buiten kan wandelen en niemand hoort schreeuwen, daar moet je aan wennen. Valentino Achak is van zijn 6de tot zijn 18de, samen met een aantal andere kinderen, die de Lost Boys worden genoemd, op de vlucht geweest voor oorlog. Hij heeft niets anders gekend dan wapens, wapens, wapens. En dan kom je in een stad aan en word je geacht je zo snel mogelijk aan te passen aan de lokale gebruiken en gewoontes. Dat is toch quasi onmogelijk?”

Simon: “Eén van de documentaires die over de ‘lost boys’ gaan, toont een schrijnend moment, waarin een jongen in een veel te grote zetel in een triestige huiskamer naar een veel te groot tv-scherm zit te staren. Er rest hem niets anders dan dat. Dit gaat over een geïsoleerde gemeenschap (Dinka) die collectief is georganiseerd. Die structuur staat haaks op ons liberale individuele model. Daarbovenop voelt die gemeenschap een enorme druk om het ‘te maken’ in het Westen. Hoeft het te verbazen dat een groot aantal van hen in een zware depressie of in de criminaliteit terechtkomt?”

Hoe bewerk je een roman van 640 bladzijden tot een bevattelijke theatervoorstelling voor een jong publiek?

Simon: “We willen de tocht vertellen vanuit het perspectief van de zesjarige Achak. Het is belangrijk om een zekere speelsheid in het verhaal te brengen. Uiteindelijk is de beschrijving van de tocht die de ‘lost boys’ afleggen bij momenten ook heel speels. Als er een legerhelikopter overvliegt, ziet een van de jongens er een grote sprinkhaan in. Die blik moeten we kunnen vatten. Het contrast tussen de dynamiek en vitaliteit van die tocht tegenover het stilvallen daarvan en het beeld van die jongen in die zetel. Dat is waar we mee aan de slag willen gaan.”

De voorstelling wordt als een monoloog opgevat, enkel geruggesteund door live muziek, gespeeld door Mauro Pawlowski.

Gorges: “Ja, het is wat. Maar ik heb er ongelooflijk veel zin in. Ik wil het personage door en door leren kennen. Ik wil zijn achtergrond, zijn land leren kennen. Want hoewel het gefictionaliseerd wordt, is het verhaal gebaseerd op het levensverhaal van Valentino Achak

Deng, de jongen die als Soedanese vluchteling in de VS belandde en nadien minister van Onderwijs in Soedan werd.”

Simon: “Als je het boek slecht leest, dan zou je er een soort American Dream-verhaal van kunnen maken. Maar dat is het echt niet. Het is veel complexer dan: ‘als je iets echt wil, dan lukt het wel’. Voor mij zit de hoop in het feit dat we als publiek meer empathie en mededogen gaan voelen voor Valentino Achak en de mensen waar hij symbool voor staat.”

Gorges: “Voor mij schuilt de hoop ook in het feit dat hij is teruggekeerd naar Soedan en daar nu meewerkt aan de heropbouw van de samenleving.”

Wie is wie?

Simon De Vos (°1981) behoort tot de artistieke kern van het theatergezelschap Sermoen. Hij is licentiaat Germaanse talen (Ugent) en heeft een diploma theatermaker/dramadocent van de Toneelacademie Maastricht. De Vos maakte bij Sermoen verschillende producties, waaronder *Disco Pigs* (2007), *Food chain* (2007), *Blasted* (2009) – selectie Jong Talent Theater Aan Zee, *Big Shoot* (2012) en de kindervoorstelling *En we stierven nog lang en gelukkig!* (2013). Voor hetpaleis bewerkte en regisseerde hij *Caligula* (2011), *Romeo en Julia* (2013) en *King Lear* (2017 – in coproductie met Het Zuidelijk Toneel). Verder maakte De Vos een tijd deel uit van het Turnhouts jongerencollectief Kaaiman, waarvoor hij in 2012 *Metamorfosen* regisseerde. In juni 2014 creëerde hij voor Sermoen en Cie Lodewijk/louis *Mind Your Step*, in samenwerking met KVS. Voor HETNIEUWSTEDELIJK maakte hij in 2015 een voorstelling over het einde van Ford Genk: *Schroot* en het jaar daarop *Le Grand Cirque*, een voorstelling over de affaire Dutroux, in samenwerking met KVS. In 2017 regisseerde hij voor Laika en Sermoen *Brekebeen*, Fikry El Azzouzi's bewerking van A. Quintana's boek *Het Boek van Bod Pa*.

Tom Rummens (°1978) studeerde Wijsbegeerte aan de Universiteit Gent. Hij werkte als theaterrecensent voor de krant *De Morgen* en was medeoprichter en redactielid van *rekto:verso*. Hij was artistiek medewerker bij Victoria (nu Campo) in Gent en programmator podiumkunsten en muziek in de Brakke Grond (Amsterdam). De afgelopen vijf jaar werkte hij bij hetpaleis, waar hij onder andere instond voor de internationalisering en samen met Els De Bodt verantwoordelijk was voor de artistieke programmering. Vanaf 1 april wordt hij dramaturg en verantwoordelijke spreiding voor LOD Muziektheater (Gent).

Gorges Ocloo (°1988) studeerde aan het Royal Institute for Theater, Cinema and Sound (RITCS) in Brussel waar hij zijn Master in Theaterregie behaalde. Meteen daarna maakte hij zijn veelgeprezen eerste productie: *Scarlet-Anansi-Ocloo*, met Tania Van Der Sanden, Hilde Van Mieghem en Ineke Nijsens. Momenteel is hij bezig met nieuwe producties voor/met DE MAAN in Mechelen, Theater Antigone in Kortrijk, LOD in Gent, hetpaleis in Antwerpen, ARSENAAL/LAZARUS in Mechelen en B-Classic in Tongeren/Genk. Hij werkte eerder mee aan theaterproducties als *Black Bismarck* (Andcompany & Co, 2013) *Oeps* (Theater Antigone, 2016), *Futur Simple* (DE MAAN, 2017), *Europa in de herfst* (Theater Malpertuis), *De Blinden* (Josse de Pauw, 2018), de film *Problemski Hotel* (Manu Riche, 2015) en het televisieprogramma *Auwch_* (2017).

Stef Stessel (°1964) is stichtend lid en vaste scenograaf van de Roovers. Verder werkt hij als freelancer voor hetpaleis, BRONKS, LOD Muziektheater, Muziektheater Transparant, Het Toneelhuis, KVS, Kopergietery, Robin, BRUT, De Onderneming, Steigeisen, Sermoen, Theater Stap en De Kakkewieten. In hetpaleis ontwierp hij het decor voor *Universal Irritant* en *Apocalyps Wauw - The history of the farre future begins now* van de Kakkewieten, voor de vier producties van het W@=D@-project, en voor de producties *De Slag bij Dobor*, *NINA NINA of de stad zonder kinderen* en *Wulong of de dansende draak*. Hij was scenograaf bij *DODO klein of ei zonder land* en *DODO groot of land zonder ei* (een dubbelproductie van Dimitri Leue), bij *Dit is alles* (wat geselecteerd werd voor Het Theaterfestival 2012), *Azen* en *Heksie*, waarvoor hij de publieksprijs van hetpaleis won voor beste vormgeving. Ook bij de hetpaleis co-producties *HUIS* (Goris/lod) en *invisible* (Kabinet K) verzorgde hij de scenografie. Hij maakte tevens het lichtontwerp voor *Het vertrek van de mier*. Stef is ook gastdocent aan RITS.

Mauro Pawlowski (°1971) steekt begin jaren '90 de kop op als gast- en studiomuzikant bij verschillende muziekgroepen onder meer Bedtime for Bonzo. In 1994 wint Pawlowski de Humo's Rock Rally met zijn band Evil Superstars. In 2001 brengt hij onder de naam 'Mauro' het album *Songs from a Bad Hat* uit, dat hij in New York opnam met producer Dave Sardy. Hij schaaft een nieuwe groep rond hemzelf: Mauro & The Alternatives. Vanaf dan wordt Pawlowski een veelgevraagd en graag gezien muzikant die zijn medewerking verleent aan talloze zijprojecten en gastoptredens. Verder maakte hij theaternmuziek voor kindertheater Froe Froe, componeerde hij soundtracks (*Dialing the Devil*), nam hij een solo-improvisatiealbum op in raga-stijl (*Secret Guitar*), improviseerde hij in groepsverband (Monguito, The Parallels, I Hate Camera, Club Moral), speelde hij free-jazz bij Othin Spake, maakte hij deel uit van een Beatles-coverband, en schreef hij Nederlandstalige nummers voor De Kreuners en Galina. In 2004 bracht hij vijf albums uit in evenveel verschillende bezettingen. Voor zijn veelzijdigheid werd Mauro in 2004 gehuldigd met de Vlaamse Cultuurprijs voor Muziek, en ook bij de Zamu Music Awards werd hij meermaals verkozen tot beste muzikant. Eind 2004 volgde Pawlowski Craig Ward op als tweede gitarist bij dEUS. Hij nam met de groep het album *Pocket Revolution* (2005) op, en schreef in 2006 mee aan nieuwe nummers. In 2004 sloot hij zich ook aan bij The Love Substitutes. In 2009 toerde hij met het moderne dans-collectief Ultima Vez van Wim Vandekeybus. In 2010 vormde hij een nieuw no-wave collectief, Radical Slave, met Buscemi (dj) en Remo Perrotti, geïnspireerd op de no-wave scene van New York uit de jaren 70 en de jaren 80. Mauro Pawlowski won de MIA in de categorie Beste muzikant 2014. Begin oktober 2016 kondigde hij zijn vertrek bij dEUS aan. Hij was er twaalf jaar gitarist. In dezelfde periode bracht hij zijn eerste cd onder de naam Maurits Pauwels uit. *Afscheid in Kloten* is het eerste Nederlandstalige album van de Limburger.

Joëlle Meerbergen (°1978) volgde zowel een opleiding theaterkostuum als mode. Die kennis en kunde mondde uit in een gevarieerde carrière. Zo ontwierp ze de kostuums voor menig musical-, theater, opera-, dans- en muziektheaterproducties: *De Kleine Prins* (Music Hall), *Pinokkio* (Studio 100), *Winter* ('t Arsenaal), *De Barbier van Sevilla* (Zomer Opera Alden Biesen), *Birth of Prey* (Liesbeth Gruwez/Voetvolk), *JR* (FC Bergman) *Kerst mist Kerst* (het paleis) *Den Beer heeft mij gezien* (Arsenaal/ Lazarus) e.a. Voor haar kostuumontwerp voor *Pinokkio* bemachtigde ze een John Kraaikamp Musical Award nominatie. Ze werkte ook voor film- en televisie; *Hasta La Vista*, *Broer*, *Rosie* en *Moussa*, *Mega Mindy*, *Zoon van Artan*, *Gevoel voor Tumor* e.a.

foto: Kurt Van der Elst

Speellijst

maart 2019

wo 13.03.2019 20u	première	grote zaal hetpaleis
do 14.03.2019 13u30	schoolvoorstelling	grote zaal hetpaleis
vr 15.03.2019 20u	voorstelling	grote zaal hetpaleis
za 16.03.2019 19u	voorstelling	grote zaal hetpaleis
di 21.03.2019 20u	voorstelling	grote zaal hetpaleis
do 21.03.2019 13u30	schoolvoorstelling	grote zaal hetpaleis
vr 22.03.2019 20u	voorstelling	grote zaal hetpaleis
za 23.03.2019 20u	voorstelling	grote zaal hetpaleis
di 26.03.2019 13u30	schoolvoorstelling	grote zaal hetpaleis
wo 27.03.2019 20u	voorstelling	grote zaal hetpaleis
do 28.03.2019 13u30	schoolvoorstelling	grote zaal hetpaleis
do 25.04.2019 20u15	reisvoorstelling	C-mine Genk
vr 26.04.2019 10u00	reisvoorstelling	C-mine Genk

Op tournee in seizoen 2019-2020

Praktisch

Tickets voor *Wat is de Wat* in **hetpaleis** zijn te koop aan € 8 € 12 en € 15. Te reserveren aan het onthaal van **hetpaleis**, via 03 202 83 60, onthaal@hetpaleis.be of via www.hetpaleis.be

Persaanvragen

Helke Smet (hetpaleis) T +32 (0)3 202 83 95 | helke.smet@hetpaleis.be

Online platform

Surf naar de spot van *Wat is de Wat* voor extra informatie, spel en inhoud rond de voorstelling: <https://www.spothetpaleis.be/spot/wat-is-de-wat/>

foto: Kurt Van der Elst